

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 11CoP/7/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5719202187
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 05. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Malíková
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2022:5719202187.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Malíkovej a členov senátu JUDr. Vladimíra Topoľančíka a JUDr. Romana Tichého, vo veci plnoletého dieťaťa: B. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako matka, dieťa matky: B. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. č. XXXX/X, XXX XX, a otca: MVDr. Z. M., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. č. XXX/X, XXX XX Z., adresa na doručovanie: B. H. X, XXX XX Z., o návrhu matky na zvýšenie výživného, o odvolaní otca dieťaťa proti rozsudku Okresného súdu Martin č. k. 9P/120/2019-250 zo dňa 01. marca 2021 v spojení s dopĺňacím rozsudkom Okresného súdu Martin č. k. 9P/120/2019-307 zo dňa 16. decembra 2021, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e.**

Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie (ďalej aj „okresný súd“) zvýšil výživné otca pre plnoleté dieťa zo sumy zo sumy 190,- eur mesačne na sumu 260,- eur mesačne, s účinnosťou od 11.01.2021. Zároveň uložil otcovi splácať zameškané zvýšené výživné pre plnoleté dieťa za obdobie od 11.01.2021 do 31.03.2021 vo výške 187,50 eur v mesačných splátkach po 10,- eur spolu s bežným výživným pod následkom straty výhody splátok. Týmto rozsudkom bol zmenený rozsudok Okresného súdu Martin č. k. 20P/120/2009 zo dňa 29.06.2012, právoplatný dňa 01.03.2013 a vykonateľný dňa 21.03.2013 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 7CoP/114/2012 zo dňa 16.01.2013. Taktiež rozhodol, že žiaden z účastníkov konania nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

2. Rozhodnutie súdu prvej inštancie sa opiera o ust. § 62 ods. 1, 2, 4, 5, § 75 ods. 1, § 78 ods. 1 - 3 Zákona o rodine. Vykonaným dokazovaním mal súd prvej inštancie preukázané, že od posledného rozhodovania o zvýšenom výživnom rozsudkom Okresného súdu Martin č. k. 20P/120/2009 zo dňa 29.06.2012, právoplatným dňa 01.03.2013 a vykonateľným dňa 21.03.2013, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline 7CoP/114/2012 zo dňa 16.01.2013 došlo k zmene pomerov na strane dieťaťa, ako aj samotných rodičov. Výživné otca na maloleté dieťa bolo rozsudkom Okresného súdu Martin č. k. 20P/120/2009 zo dňa 29.06.2012 zvýšené na sumu 190,- eur mesačne. Dieťa dňa XX.XX.XXXX dovŕšilo plnoletosť. Porovnaním skutočností na strane rodičov a v súčasnosti už plnoletého dieťaťa rozhodných pre určenie výšky výživného súd zistil, že v čase posledného rozhodovania o výživnom súd pri otcovi vychádzal z príjmov, ktoré by dosahoval otec u zamestnávateľov, konkrétne 1.629,27 eur u AstraZeneca a 836,26 eur vrátane cestovných náhrad v Benela, ktoré by mohli byť časom vyššie a z týchto by bolo, podľa presvedčenia súdu, v jeho možnostiach a schopnostiach platiť zvýšené (určené) výživné. Tým, že dohodou ukončil pracovný pomer sa svojím konaním zbavil majetkového prospechu a súd túto skutočnosť nemohol nechať bez povšimnutia. Krajský súd v Žiline tento rozsudok okresného súdu potvrdil a konštatoval, že hoci na strane otca nemožno konštatovať zvýšenie príjmu od času poslednej

úpravy výživného, pokiaľ ide o schopnosti, možnosti a majetkové pomery otca, súd vychádzal z tzv. zásady potenciality príjmov otca. V súčasnosti otec pracoval v štátnej službe, kde bol jeho príjem 731,- eur. Ku dňu 20.07.2020 sa pracovný pomer ukončil. Otec od 28.05.2018 do 27.05.2019 pracoval v spoločnosti Grafton Slovakia, s.r.o. so sídlom Bratislava, ul. Obchodná č. 2, kde bol jeho vymeriavací základ za obdobie od 06/2018 do 01/2019 v priemernej výške 1.686,- eur mesačne (pred odrátaním odvodov). Matka pracovala u rovnakého zamestnávateľa, kedy dosahovala príjem okolo 740,- eur, v súčasnosti je jej príjem 900,- eur. V čase pôvodného rozhodovania o výživnom končil maloletý 3. ročník ZŠ, v súčasnosti má 18. rokov a navštevuje 8-ročné gymnázium (siedmu triedu). Zdravotné problémy, ktoré mal v čase pôvodného rozhodovania o výživnom v súčasnosti už nemá, nevyžaduje si žiadnu liečbu ani liečebné pobyty. Rovnako ako predtým aj toho času žili v spoločnej domácnosti s matkou a jej manželom. Manžel matky a otčim plnoletého dňa XX.XX.XXXX zomrel. Otcovi dňa XX.XX.XXXX zomrela matka, pričom on bol jediný zákonný dedič. Čistá hodnota dedičstva bola vo výške 41.401,51 eur. Najväčšiu hodnotu mal jednoizbový byt v Z. ohodnotený na sumu 40.000,- eur. Ostatné boli pozemky v kat. území A. okres T., vklady vo výške 300,- eur a podiel v spoločnosti SANUSEMI s.r.o. vo výške 805,- eur. Súd na základe návrhu už plnoletého dieťaťa zvyšoval výživné od 11.01.2021, a preto sa zamerl na zmenu pomerov k tomuto dátumu. Za hlavné zmeny pomerov súd považoval rast dieťaťa, ktoré je staršie o 8 rokov a v súčasnosti je už plnoleté, a úmrtie manžela matky, čím sa výdavky na maloletého dosť zvýšili, keďže práve manžel matky sa spolupodieľal na výdavkoch domácnosti. Výdavky na domácnosť vzrástli plnoletému o 50,- eur. Výdavky v súvislosti so štúdiom vzrástli, keďže pri poslednom určení výživného bol v 3. ročníku ZŠ. Taktiež zoberal do úvahy záujmy dieťaťa. Rovnako u matky sa úmrtím manžela výdavky zvýšili. Otcov príjem sa zmenil, pokiaľ súd v čase posledného rozhodovania vychádzal z jeho potenciálneho príjmu vo výške približne 1.600,- eur. Do 27.05.2019 pracoval v spoločnosti, kde jeho vymeriavací základ predstavoval sumu cez 1.600,- eur. V súčasnosti by mu zo strany bývalého zamestnávateľa bola poskytnutá práca s príjmom 1.200,- eur v hrubom. Ako jediný dedič, po svojej matke zdedil jednoizbový byt v hodnote 40.000,- eur. V priebehu niekoľkých rokov otec opakovane súdu svojím konaním preukazoval, že je v jeho možnostiach a schopnostiach dosahovať podstatne vyšší príjem ako reálne v súčasnosti poberá. Súd ustálil výšku výdavkov dieťaťa na sumu 430,- eur, túto sumu rozdelil v pomere 260,- eur otec a 170,- eur matka, ktorá sa v minulosti a aj aktuálne stará o dieťa. Aj keď dieťa je už plnoleté a nie je potrebná osobná starostlivosť o dieťa, starať sa o dieťa, hoc plnoleté, nie je len po osobnej stránke. Plnoletý žije s matkou, ktorá mu varí, žehlí, perie a inými spôsobmi zabezpečuje jeho potreby, keďže je aj naďalej ako študent v tomto smere závislý od matky, čo ovplyvnilo aj rozhodnutie o pomere hradenia výživného. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti a citované zákonné ustanovenia súd rozhodol o zvýšení výživného otca na syna zo sumy 190,- eur mesačne na sumu 260,- eur mesačne, teda o 70,- eur. Súd priznal zameškané výživné od dátumu 11.01.2021, teda od dátumu, ktorý žiadal plnoletý do 31.03.2021. Pri určení nedoplatku na výživnom na dieťa za dané obdobie súd vychádzal zo skutočnosti, že otec si určené výživné plnil a určil nedoplatok na výšku 187,25 eur. O trovách konania súd rozhodol podľa ust. § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

3. Doplniacím rozsudkom súd prvej inštancie konanie v časti návrhu na zvýšenie výživného za obdobie od 01.07.2019 do 10.01.2021 zastavil. Taktiež rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

4. Voči citovanému rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie otec dieťaťa. V pomerne rozsiahlom odvolaní poukázal na jeho príjmové pomery, ktoré sa značne zhoršili, čo súd podľa jeho názoru nie len že neskúmal, ale aj predložené objektívne dôkazy účelovo ignoroval. Uviedol niekoľko dôvodov, pre ktoré sa nemôže uplatniť v práci medicínskeho reprezentanta. Ako dôvody uviedol vek, dlhodobý zhoršený zdravotný stav, zrušenie pozícií medicínskeho reprezentanta, nahradenie reprezentantov vo farmaceutických firmách obchodníkmi bez medicínskej a farmaceutickej kvalifikácie, výška mzdy reprezentantov farmaceutických firiem v regióne Žilinského kraja, ktorá je teraz podľa personálnych agentúr a inzerovaných pozícií z portálu profesia.sk 1.000,- eur mesačne brutto. Vyslovil názor, že súčasné podmienky na Slovensku neumožňujú zamestnanie na pozícií medicínskeho reprezentanta pre kvalifikovaných, starších odborníkov. S poukazom na svoju kvalifikáciu a odbornú prax doplnil, že ho systém v štátnej službe v zmysle platnej legislatívy po skúšobnej dobe ohodnotil na príjem 1.054,50 eur mesačne brutto. Štátna služba bola dočasná, služobný pomer skončil dňom 20.07.2020. Ešte počas trvania služobného pomeru z dôvodu jeho výrazne zhoršeného zdravotného stavu ostal od 23.03.2020 dlhodobý práceneschopný. Nemocenské dávky v sume 21,871905 eur na deň mu sociálna poisťovňa vyplácala len do 22.01.2021, hoci je naďalej práceneschopný. Podľa jeho názoru

vychádzal súd pri svojom rozhodovaní z nepodloženej hypotézy, založenej na absurdných domnienkach, a to z fiktívnej sumy mesačného príjmu 1.200,- eur brutto. Takýto príjem nie je nikde a nijako v jeho veku a zdravotnom stave dosiahnuteľný, v súčasnosti objektívne nie je schopný dosahovať žiadny príjem a po ukončení vyplácania nemocenských dávok ostal úplne bez príjmu. Taktiež namietal, že súd aj napriek tomu, že u jeho posledného zamestnávateľa zistil, že je práceneschopný, nezisťoval jeho zdravotný stav. Zároveň namietol, že mu súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil uplatňovať jeho procesné práva a to tým, že mu nedoručil predvolanie na pojednávanie, a to na korešpondenčnú adresu zhodnú s adresou jeho pobytu počas práceneschopnosti. Korešpondenčnú adresu a dlhodobú práceneschopnosť súdu oznámil osobne v informačnom oddelení dňa 27.11.2021, a to po telefonickom objednaní k nahliadnutiu spisov č. 9P/120/2019, 6C/48/2020 a 17Csp/60/2018, dňa 27.11.2020. K nahliadnutiu mu boli pripravené len dva spisy 6C/48/2020 a 17Csp/60/2018, spis č. 9P/120/2019 bol údajne u sudcu, a ten bol údajne neprítomný. Preto pracovníčku požiadal o úradné zapísanie informácie o jeho práceneschopnosti a z toho dôvodu zmenenej korešpondenčnej adresy do všetkých uvedených spisov. V dôsledku nedoručenia pojednávania nemal možnosť uplatňovať v konaní nové dôkazy, týkajúce sa jeho schopnosti pracovať, a to z dôvodu jeho zhoršeného zdravotného stavu. Taktiež mu znemožnil zúčastniť sa vytyčeného pojednávania. Podľa jeho názoru súd ignoroval jeho návrhy na dokazovanie, týkajúce sa možnosti zamestnania na pozícii medicínskeho reprezentanta, napr. u renomovaných personálnych agentúr Pharmonia alebo Business Essentials, ktoré dvadsať rokov vyberajú zamestnancov do farmaceutických firiem, nevykonal ani dokazovanie, navrhnuté rozsudkom Krajského súdu č. 11CoP/17/2020, zvlášť dokazovanie možnosti zamestnania na pozícii medicínskeho reprezentanta. K svojim majetkovým pomerom uviedol, že je pravdou, že nadobudol v dedičskom konaní po matke jednoizbový byt. Avšak vážne zhoršenie zdravia mu znemožňuje akokoľvek byt pripraviť, či už na prenájom alebo predaj a následkom straty príjmu, a tiež zjavne predpojatého konania súdu nemá finančné prostriedky na zaplatenie služieb vypratania a nutných opráv bytu. Takže to pre neho predstavuje ďalšie finančné náklady a aktuálne hrozí veľkú stratu nielen pre neho, ale aj pre plnoletého syna. Vzhľadom na to, že konanie o výživnom je konaním mimosporovým, navrhol doplniť dokazovanie o aktuálnom jeho príjme štandardnou lustráciou v Sociálnej poisťovni a Finančnej správe. Žiada doplniť dokazovanie o aktuálny jeho zdravotný stav a o posúdenie zdravotnej spôsobilosti na zaistenie príjmu, a to s poukazom na jeho výrazne zhoršený zdravotný stav, pre ktorý nie je aktuálne schopný dosahovať žiadny príjem. Taktiež žiada doplniť dokazovanie o lustráciu viac než 200 pracovných pozícií, o ktoré sa neúspešne uchádzal, a ktorých viacero je uvedených v spise č. 20P/120/2009, ďalšie doplní v priebehu odvolacieho konania. Podľa jeho názoru súd prvej inštancie neúplné a nesprávne zistil skutočný stav veci, resp. vôbec nezisťoval skutočný stav veci. Rovnako tak ani nevyhodnotil tú skutočnosť, že matke dieťaťa podľa predložených výplatných listov príjem mierne vzrástol, náklady sa znížili a nesprávne posúdil i dôvodnú výšku nákladov u dieťaťa. Taktiež žiadal verifikovať nárok H. na výživné od 11.07.2019. Požiadal o zaslanie informácie o termíne pojednávania na Krajskom súde v Žiline na adresu B. H. 1, XXX XX Z.. Spolu s odvolaním súdu predložil výmenný lístok od doktorky MUDr. E. a úradný záznam o nahliadnutí do súdneho spisu 17Csp/60/2018 zo dňa 27.11.2020.

5. K odvolaniu otca sa vyjadril plnoletý syn. Podľa jeho názoru súd nevychádzal vo svojom rozhodnutí z absurdných domnienok a fiktívnej hypotézy. Má za to, že vychádzal správne z potenciality možného príjmu otca. Otec so vzdelaním veterinárneho smeru, teda vysokoškolským vzdelaním 2. stupňa musí mať potencialitu príjmu minimálne vo výške použitých 1.200,- eur a viac. Možnosť zamestnať sa s takýmto vzdelaním nie je len v pozícii medicínsky reprezentant, ale určite aj ako veterinárny lekár, asistent veterinára, ošetrovateľ zvierat, v štátnej správe v odbore hygieny, úradu verejného zdravotníctva a iných. Prečo sa otcovi nedarí v hľadaní vhodného zamestnania mu nie je známe. Otec síce deklaruje svoju momentálnu práceneschopnosť, avšak z jeho odvolania nie je možné zistiť, čo mu vlastne je, ako je chorý. S otcom neudržiava pre jeho nezáujem kontakty od roku 2018. Poukázal na to, že za 18 rokov jeho života došlo len k jedinej úprave výživného. Po prvotnom určení výšky výživného to bola suma 5.000,- Sk, z čoho 3.500,- Sk bolo výživné a 1.500,- Sk na tvorbu úspor. Potom došlo k úprave na 190,- eur, pričom zanikla tvorba úspor. V podstate sa jednalo o zvýšenie o 24,- eur. No a teraz, keď plánuje študovať na vysokej škole, došlo k úprave na 260,- eur, teda zvýšenie o 70,- eur, t. j. o cca 36 %. Taktiež uviedol, že pokiaľ je otcovi na prítlač zdedený majetok (druhý byt po jeho mame), mohol mu ho ponúknuť a previesť na neho, možno, s pomocou matkiných známych, by sa mu ho podarilo speňažiť a uspokojiť tak budúce nároky na jeho štúdium. Otec mu na nič nad rámec výživného neprispieva. Čo sa týka nákladov, dal do pozornosti aj náklady za drahšie veci, ako bicykle, dovolenky, športové aktivity, oblečenie, okuliare, stužková a iné. Zo športových aktivít hlavne poukázal na bojové umenie, ktoré mesačne stojí 36,- eur plus

semináre, ktoré sa uskutočňujú 4-krát do roka a každý stojí 35,- eur. Ďalej poukazuje na ukončené kurzy, t. j. jazykovú školu so základnou štátnou skúškou a vodičský výcvik, z čoho jazyková škola stála 600,- eur za 3 roky plus 80,- eur poplatok za prístup ku skúške a vodičský výcvik 725,- eur. Taktiež uviedol, že aj keď mama nemá vyživovaciu povinnosť k sestre H., spoločensky sa nemôže od nej dištancovať. Pri návšteve sestry predsa nebude od nej pýtať príspevok na návštevu. Taktiež mu nie je známe, v čom vidí otec, že náklady mamy sa znížili, po smrti jej manžela tieto skôr vzrástli. Vzhľadom na uvedené navrhuje, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Súhlasí, aby odvolací súd prejednal vec bez jeho prítomnosti.

6. Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal napadnutý rozsudok na základe podaného odvolania v rozsahu danom ustanovením § 65, § 66 CMP a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) postupom podľa § 219 ods. 3 CSP potvrdil napadnutý rozsudok v zmysle ustanovenia § 387 ods. 1, 2 CSP v spojení s ustanovením § 2 ods. 1 CMP.

7. Krajský súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce otázky, ktoré boli vo veci vznesené a v plnom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie. Rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny. Súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutočný stav veci a vec správne právne posúdil.

8. Pokiaľ ide o námietku otca o absencii doručenia predvolania na pojednávanie konané dňa 01.03.2021, odvolací súd uvádza, že z obsahu spisu má preukázané, že okresný súd doručoval predvolanie na pojednávanie na deň 01.03.2021 otcovi na adresu evidovanú v Registri obyvateľov SR: Z., E. XXX/X, pričom z informácie o výsledku doručenia listinného rovnopisu vyplýva, že zásielka nebola prevzatá v odbernej lehote a súdu prvej inštancie bola vrátená dňom 18.01.2021. Zo spisu, ako aj zápisnice z pojednávania konaného dňa 01.03.2021 vyplýva, že túto adresu sám otec súdu oznámil (písomnosť zo dňa 07.01.2020), rovnako mu na danú adresu bol doručovaný rozsudok krajského súdu 11CoP/17/2020-193 zo dňa 26.05.2020, ktorým súd v časti potvrdil a v časti zrušil skorší rozsudok Okresného súdu Martin sp. zn. 9P/120/2019-132 zo dňa 04. novembra 2019. Z doručky nachádzajúcej sa v spise na č. l. 209 vyplýva, že tento rozsudok odvolacieho súdu bol otcovi listinne doručený dňa 29.06.2020. Žiadna iná adresa na doručovanie zo strany otca súdu nebola oznámená.

9. Civilný sporový poriadok pre naplnenie fikcie doručenia vyžaduje základnú podmienku, a to nemožnosť doručenia písomnosti na adresu podľa § 106 CSP, čo znamená, že súd vyčerpal možnosť doručiť na tzv. inú adresu (t. j. inú ako adresu evidovanú v registri obyvateľov pri fyzickej osobe alebo inú ako adresu zapísanú v obchodnom alebo inom verejnom registri pri právnických osobách, ak má súd k dispozícii takúto inú adresu adresáta) a následne sa nepodarilo doručiť adresátovi písomnosť ani na adresu podľa § 106 ods. 1 písm. a). V zmysle § 111 ods. 3 CSP, ak nemožno doručiť písomnosť na adresu podľa § 106, písomnosť sa považuje dňom vrátenia nedoručenej zásielky súdu za doručenú, a to aj vtedy, ak sa adresát o tom nedozvie. CSP bližšie neuvádza, čo považuje za nemožnosť doručiť písomnosť, teda nezdržiavanie sa na adrese podľa § 106 CSP alebo neprebratie zásielky adresátom tento predpoklad spĺňajú. Táto právna úprava už nevyžaduje na naplnenie fikcie doručenia kumulatívne splnenie podmienky, že adresát sa v mieste doručenia síce zdrúže, ale len nebol zastihnutý.

10. Pod adresou uvedenou v § 106 CSP možno rozumieť adresu, ktorú uviedol sám adresát a taktiež adresu evidovanú v registri obyvateľov Slovenskej republiky. Účastník má právo oznámiť súdu adresu na doručovanie. Taktiež si môže zvoliť zástupcu na doručovanie. Súd potom doručuje písomnosti stranám na adresu, ktorú si sami zvolia, resp. ich zástupcom na doručovanie. Ak však strana žiadnu adresu neuvedie, ako to je aj v danom prípade, súd písomnosti doručuje fyzickej osobe na adresu evidovanú v registri obyvateľov (evidovaná adresa trvalého pobytu alebo prechodného pobytu).

11. Odvolací súd zároveň považuje za potrebné uviesť, že v spise nevzhladol listiny, z ktorých by vyplynulo tak, ako to otec v odvolaní uvádza, že okresnému súdu „oznámil osobne v informačnom oddelení dňa 27.11.2021 (odvolací súd predpokladá, že správne má byť 27.11.2020) jeho dlhodobú práceneschopnosť a korešpondenčnú adresu“. Otec síce súdu predložil úradný záznam o nazretí do súdneho spisu, avšak ide o úradný záznam o nazretí do súdneho spisu 17Csp/60/2018 a nie k predmetnému spisu. Zároveň odvolací súd uvádza, že tvrdenie otca, že oznámil súdu „korešpondenčnú adresu“ ani z predmetného úradného záznamu nevyplýva, z predmetného úradného záznamu vyplýva len dôvod prevzatia uznesenia Okresného súdu Martin č. k 17Csp/60/2018-231 zo dňa 03.11.2020, a to

PN a konštatovanie, že na adrese E. X, Z. sa nezdržiava, a preto si zásielku v odbernej lehote nepreberie. Uvedené sa však nijako nedotýka prejednávanej veci.

12. Pokiaľ ide o námietky otca spojené so zmenou výšky výživného pre v súčasnosti už plnoleté dieťa, tieto odvolací súd nepovažuje taktiež za dôvodné.

13. Podľa § 78 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh. Ak dôjde k zrušeniu alebo zníženiu výživného pre maloleté dieťa za uplynulý čas, spotrebované výživné sa nevracia. Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

14. K zmene rozhodnutia o výživnom teda dôjde len vtedy, ak dôjde k zmene pomerov. Môže ísť o osobnú i majetkovú zmenu pomerov nielen na strane dieťaťa, ale i rodičov. Musí ísť o zmenu závažnejšieho charakteru. Skutočnosť, či príslušná zmena dosahuje relevantnú intenzitu pre zmenu rozhodnutia, posúdi súd. Relevantnosť zmeny sa zisťuje porovnaním tvrdených a preukázaných nových pomerov s pôvodnými pomermi významnými z hľadiska určovania vyživovacej povinnosti tak, ako boli zistené v príslušnom spisovom materiáli vzťahujúcom sa k predchádzajúcemu rozhodnutiu.

15. Odvolací súd po preskúmaní spisového materiálu dospel k záveru, že boli splnené zákonné podmienky pre zmenu pôvodného rozhodnutia spočívajúcu v zvýšení výživného. Súd prvej inštancie vykonal vo veci samej dostatočné dokazovanie, na základe ktorého vyvodil aj správny záver o zmene pomerov od času posledného rozhodnutia odôvodňujúcej stanovenie vyššieho než naposledy určeného výživného, pričom správne určil obdobie, za ktoré zvýšil toto výživné. S konkrétnou výškou zvýšeného výživného tak, ako bola určená súdom prvej inštancie, sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil.

16. Len na zdôraznenie správnosti prvoinštančného rozsudku, pokiaľ ide o zmenu pomerov, odvolací súd konštatuje, že od poslednej úpravy výživného uplynula doba takmer 10 rokov. Naposledy bolo výživné určené rozsudkom Okresného súdu Martin pod sp. zn. 20P/120/2009 zo dňa 29.06.2012 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 7CoP 114/2012-501 zo dňa 16.01.2013 a bolo určené otcovi vo výške 190,- eur mesačne. Vtedy bol B. maloletý, žiakom 1. stupňa základnej školy. V súčasnosti je už plnoletý, je žiakom výberovej strednej školy, 8-ročného gymnázia, blíži sa k maturite. S vyšším vekom vzrástli i jeho náklady na výživu, oblečenie, obuv, hygienické potreby, zdravotnícku starostlivosť, ako aj potreby v súvislosti so záujmovou činnosťou a školskými aktivitami. Zvýšili sa náklady na doplatky za učebnice, školské pomôcky, najmä výučbu jazykov. V súvislosti so záujmom o štúdium na vysokej škole je nepochybné, že tieto budú rásť i naďalej, a to najmä výdavky na vzdelávacie aktivity.

17. Zmena pomerov nastala taktiež u rodičov plnoletého B.. Matkin príjem sa zvýšil o 160,- eur, v súčasnosti je jej príjem 900,- eur, zanikla jej vyživovacia povinnosť k teraz už plnoletej dcére, no zároveň zomrel manžel matky, ktorý sa výrazným spôsobom podieľal na chode domácnosti a nákladoch, čím sa zvýšili výdavky matky na bývanie a domácnosť. Zároveň sa zvýšili i náklady na stravu. Na strane matky však treba konštatovať, že sa podieľa na zvýšených potrebách B. a napriek nechote otca a svojim obmedzeným možnostiam robí všetko pre to, aby sa B. rozvíjal ako osobnosť po všetkých stránkach (vzdelanie, šport, záujmová činnosť, voľný čas).

18. Čo sa týka otca, u neho došlo síce k poklesu jeho reálneho príjmu z pracovného pomeru, keďže jeho pracovný pomer v Regionálnej veterinárnej a potravinovej správe, Nové Mesto nad Váhom skončil, avšak zmenili sa jeho majetkové pomery, keďže ako jediný dedič po svojej matke zdedil jednoizbový byt v Z., čím sa jeho majetok zväčšil. Čistá hodnota dedičstva bola vo výške 41.401,51 eur. Tu odvolací súd zdôrazňuje, že súd pri rozhodovaní o výške výživného musí prihliadať na komplexné pomery povinného rodiča, teda aj na dedičstvo, ktoré kompenzuje výpadok jeho príjmu.

19. Zákon o rodine vychádza zo zásady tzv. potenciality príjmu povinného rodiča oproti princípu fakticity, čo znamená, že základom pre určenie výživného nie je len príjem skutočne dosahovaný povinným rodičom, ale príjem, ktorý by mohol dosahovať, keby dostatočne využíval svoje schopnosti a možnosti. Taktiež nesporný význam z hľadiska individualizácie výšky výživného má kritérium majetkových pomerov povinného, ktoré umožňuje komplexne posúdiť celkovú situáciu, životnú úroveň povinného pre potreby výživného, keďže príjmové pomery samy o sebe neposkytujú úplný obraz o situácii povinného. Opätovným zaradením daného kritéria medzi všeobecné kritéria určovania rozsahu

výživného sa odstránili výkladové problémy aplikačnej praxe v prípadoch, keď povinný nemá žiadny preukázateľný príjem, disponuje však „značnými“ majetkovými podstatami. Za takýchto okolností súd určí výživné a je vecou povinného, aby ich speňažením z výťažku, alebo inak zabezpečil výživné.

20. Zároveň je potrebné poznamenať, že žiadny účinný zákon Slovenskej republiky nezakotvuje povinnosť pracovať a nezakotvuje ani právo, resp. povinnosť pracovať v odbore, v ktorom je osoba vzdelaná. Zákon o rodine však zakotvuje výslovne povinnosť rodiča živiť svoje dieťa (§ 62 ods. 1 Zákona o rodine). A preto ani prípadná argumentácia rodiča, že nepracuje, resp. že vykonáva prácu, ktorá nie je adekvátna jeho predstavám neobstojí ako argument, že nie je schopný si plniť svoju vyživovaciu povinnosť v súdom určenej výške.

21. Vychádzajúc z obsahu spisu, a to aj z predchádzajúcich konaní je možné konštatovať, že otec neustále robí obštrukcie, aby sa vyhol primeranej výške výživného, mení pobyt, súdu neoznamuje aktuálny pobyt, mení zamestnania, neprímerane kritizuje matku čo do uspokojovania potrieb dieťaťa, avšak nehľadá riešenie. Zároveň z prehľadu zamestnaní otca taktiež možno dospieť k záveru, že otec neustále mení zamestnanie, nemá stabilné zamestnanie, a to aj napriek tomu, že jeho vysokoškolské vzdelanie v odbore veterinárny lekár mu ponúka veľa možností aj v súkromnej sfére. Odvolací súd uvádza, že od rodiča, ktorý má vyživovaciu povinnosť k dieťaťu, možno vyžadovať vyššiu mieru zodpovednosti pri získaní a udržaní si zamestnania. V súčasnosti otec vlastní dva byty, čo umožňuje otcovi jeden byt prenajať, alebo predať a pod.

22. Na margo tvrdení otca, že vek, dlhodobý zhoršený zdravotný stav, zrušenie pozícií medicínskeho reprezentanta, nahradenie reprezentantov vo farmaceutických firmách obchodníkmi bez medicínskej a farmaceutickej kvalifikácie predstavujú dôvody, pre ktoré sa nemôže zamestnať na pozícii medicínskeho reprezentanta, odvolací súd uvádza, že ide o ničím nepodložené tvrdenia. Ak je otec toho názoru, že jeho zdravotný stav mu nedovolí vykonávať prácu spojenú s neustálym cestovaním a nepravidelnou životosprávou, je len na otcovi, akú prácu si nájde, otec nie je ničím obmedzený pri výbere svojho zamestnania. Rodič má využiť akúkoľvek možnosť, čo sa týka zamestnania a v prípade, že ňou disponuje, aj schopnosť na dosahovanie čo možno najvyššieho príjmu. Je dôležité podotknúť, že povinný rodič má s využitím svojich subjektívnych vlastností, vzdelania a pracovných príležitostí organizovať svoje pracovné aktivity tak, aby mal reálnu možnosť si riadne plniť svoju vyživovaciu povinnosť.

23. Otec síce poukazuje na svoj zhoršujúci sa zdravotný stav a na dlhodobú práceneschopnosť, no jeho zhoršenie bližšie v odvolaní nepopisuje, len s poukazom na mimosporové konanie žiada súdom posúdiť jeho zdravotnú spôsobilosť. Z uvedeného nemožno zhodnotiť, aký je jeho zdravotný stav, či tieto tzv. „zdravotné príčiny“ znemožňujú otcovi vykonávať konkrétny druh, resp. všetky druhy práce. Bez súhlasu otca nemá súd ani možnosť zisťovať jeho zdravotný stav. Vzhľadom na dlhodobú práceneschopnosť otca od 20.03.2020 sa javí ako nepravdepodobné, že by otec nedisponoval podkladmi (lekárskymi správami), ktoré mohol súdu predložiť a tým preukázať túto skutočnosť. Zároveň je možné predpokladať, že tento zdravotný stav nie je pre neho asi limitujúci, keď ani z lustrácie v Sociálnej poisťovne nevyplýva, ani sám otec neuvádza, že požiadal o priznanie invalidného dôchodku, resp. je poberateľom invalidného dôchodku. Otec taktiež poukazuje na to, že po ukončení vyplácania nemocenských dávok ostal úplne bez príjmu (nemocenská dávka bola otcovi vyplácaná do 22.01.2021), no bez vysvetlenia zostalo, z čoho teda žije.

24. Pokiaľ otec namieta nedostatočné zistenie skutočného stavu veci, odvolací súd poznamenáva, že ani pri rešpektovaní vyšetrovacej zásady nemusí vykonať všetky účastníkom navrhnuté dôkazy, pretože výber dôkazov, ktoré sa budú v rámci dokazovania vykonávať, je výlučne na súde prvej inštancie. Súd nie je viazaný návrhmi strán na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Uvedené predstavuje prejav zákonnej právomoci všeobecného súdu korigovať návrhy účastníkov na vykonanie dokazovania sledujúc tak rýchly a hospodárny priebeh konania a súčasne zabezpečiť, aby sa zisťovanie skutkového stavu dokazovaním držalo v mantineloch predmetu konania a aby sa neuberalo smerom, ktorý z pohľadu podstaty prejednávanej veci nie je relevantný.

25. Vyšetrovací princíp uplatňovaný v civilnom mimosporovom konaní predstavuje súhrn procesných postupov smerujúcich k vytvoreniu podkladu rozhodnutia, čiže procesná aktivita súdu cielene smeruje k vydaniu rozhodnutia v merite veci. Preto súd zhromažďuje, resp. získava poznatky, informácie, ktoré potrebuje a sú nevyhnutné pre jeho rozhodnutie. Odvolací súd upriamuje pozornosť, že aj napriek

tomu, že v civilnom mimosporovom konaní sa uplatňuje vyšetrovací princíp a kladie sa dôraz na procesnú aktivitu súdu pri zhromažďovaní informácií nevyhnutných pre prejednanie a rozhodnutie vecí v konaniach, zákon nerezignuje na procesnú aktivitu účastníkov konania. Povinnosť tvrdenia a dôkaznú povinnosť účastníkov v mimosporovom konaní je obsiahnutá v ustanovení § 32 CMP, podľa ktorého sú účastníci povinní úplne a pravdivo opísať skutkové okolnosti potrebné na rozhodnutie. Zároveň sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich skutkových tvrdení.

26. Podľa názoru odvolacieho súdu, boli v konaní preukázané všetky rozhodujúce skutočnosti pre samotné rozhodnutie vo veci samej. Súd prvej inštancie sa v dostatočnom rozsahu vysporiadal so všetkými podstatnými skutočnosťami, dostatočne zohľadnil existujúce pomery rodičov, vek a odôvodnené potreby plnoletého dieťaťa.

27. Napokon odvolací súd nepokladá ani za účelné, aby doplnil dokazovanie podľa návrhu otca, a to s poukazom na svoje predchádzajúce vyjadrenia.

28. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd považoval odvolanie otca dieťaťa za nedôvodné, a preto rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil, konštatujúc vecnú správnosť všetkých výrokov napadnutého rozsudku.

29. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v zmysle ustanovenia § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

30. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)